

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/24
(József tóherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyek: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucoarabban 50 banival
főbb.

A külföldi tőke résztvesz a kommercializálásban.

(Bucuresti, szeptember 24.)

Bratianu Vintilla megérkezett a fővárosba. A pénzügyminiszter ha zaérkezése nem oszlatta el azt a homályt, mely utjának eredményeit el akarja. Mig az eddigiek szerint az a hír állott fenn, hogy a miniszternek nem sikerült elnyernie a külföldi körök közreműködését az ugynevezett kommercializálási művelethez, most ezzel szemben a fővárosi pénzügyi körök azt hajtogatják, hogy egy francia-angol csoport igenis részt akar venni a földgáz források kihasználásában és a cigiri és lunedoarei vashányák kitermelésében. E szerint az állam, mint aportot adná a vállalatokhoz a bányák és földgáz források mai értékét és a külföldi tőke segítségével azok legintenzívebb kitermelése volna lehetséges. Mások szerint pedig a Wickers csoport a resicai műveknél fog közreműködni. Annyi bizonyos, hogy egyelőre mindez csak kombináció, amelynek azonban az ellenkezőjét sem állítják hivatalosan.

Oroszország bevonul Kinába.

(Newyork, szeptember 24.) Az Eveningpost jelenti Tokióból, hogy a moszkvai orosz szovjetkormány előkészületeket tett a kínai polgárháborúba való beavatkozásra, miután a mostani időpontot tartja erre a legalkalmasabbnak. Vladivosztokban a moszkvai kormány rendelkezésére jelentékeny csapatösszevonásokat fogantottak. A szovjethaderő a napokban készül átlépni a mandzsuriai határt, hogy bevonuljon Kinába.

Németország belép a Népszövetségbe.

(Páris, szeptember 24.) A francia lapok arról értesülnek, hogy a német birodalmi kormány már döntött a Népszövetségbe való belépése mellett. A Journal szerint a német kormány erre vonatkozó határozata Stresemann külügyminiszter győzelmét jelenti. A minisztertanács határozatának lényege a lap szerint az, hogy tulajdonképpen nem is határoz el semmit, de engedi, hogy a dolgok a maguk rendes útját kövessék. A Petit Parisien a kérdéses határozatot sokkal sötétebbnek látja. Szerinte a határozat olyan szellemű, hogy újra kérdéssé akarja tenni a béke szabályozását. Hibának tartja azoknak a hatalmaknak a politikáját, amelyek szembevetik a módont győzekeznék rábírni Németországot arra, hogy kérje a Népszövetségbe való felvételét, mert nem érnek el ezzel mást, minthogy Németország a felvételi kérelemmel kapcsolatban a követelések egész sorozatával fog előállni.

Meggyilkolták a bolgár királyt

Angol lap közli a szenzációs hírt, a budapesti bolgár követség semmit sem tud róla.

(Budapest, szeptember 24.)

A Daily News című angol lap londoni távirati jelentés szerint szenzációt keltő hírt közöl, amely szerint Boris bolgár királyt szófiai palotájában meggyilkolták. Az angol világlap teljes fenntartással közli a hírt és hangsúlyozza, hogy Bel-

grádból kapta a lap Bulgária királyának meggyilkolásáról szóló távirati híradást. A Daily News közlése alapján érkezett londoni távirati jelentéssel a Magyar Távirati Iroda a budapesti bolgár követséghez fordult felvilágosításért, amely azonban a bolgár uralkodó meggyilkolásáról semmit sem tud.

Miért nem lett pápa

Rampolla biboros.

Ferenc József Rudolf trónörökös haláláról. — A néhai császár- király és a „gomblyukviszketegség” — Intimitások a volt monarchia elhunyt uralkodójának magánlevelezéséből.

(Saját tudósítónktól.) A volt osztrák-magyar monarchia néhai hatalmas uralkodójának levelezése, mind több és több érdekességgel szolgál, amelyek élesen jellemzik Ferenc József egyéniségét és felfogását. Különösebb érdeklődésre tarthat számot az a levelezés, amelyet

Rudolf trónörökös halála

kapcsán folytatott le Ferenc József. Mint ismeretes, azokban a táviratokban, amelyekben maga az uralkodó az európai udvaroknak bejelentette Rudolf trónörökös halálát, a halál oka szívizélhűdésnek volt feltüntetve. Roppanat érdekes ezért, hogy a Szent- székhez intézett táviratnak Ferenc József kézírásában hátramaradt alábbi szövege nem említi meg a halál okát:

A legmélyebb fájdalommal jelentem Szentségednek Rudolf fiam hirtelen halálát. Meg vagyok győződve Öszentsége őszinte részvételéről e kegyetlen veszteség fölött. Kérem Istent, adjon nekem erőt, hogy zúgólás nélkül túrjem el e csapást, mellyel meglátogatott. Kérem magamnak és családomnak Öszentsége apostoli áldását. 1889. 31—1. Ferenc József.

A Vatikán természetesen pontosan értesült annak idején a magyarlingi katasztrófa lefolyásáról s Rampolla biboros, államtitkár emiatt nehézségeket is támasztott a trónörökös egyházi temetése körül, azon az alapon, hogy Rudolf öngyilkos lett. Ferenc József sohasem bocsátotta meg ezt Rampollának és amikor a konklávé évek múlva őt szemelte ki pápának, Ferenc József hátsította meg

vétőjogánál fogva Rampolla megválasztását.

„A gomblyukviszketegség”.

egyáltalán nem volt szimpatikus a hajdani uralkodó előtt. A császár és király, aki hosszú élete folyamán annyi rendjelt osztott ki, érthető módon lenézte azokat, akik órdok után futkostak. Amikor Battenberg Sándor bolgár fejedelem meggyengült pozíciójának javulását attól várta, hogy a monarchia valamiképp dokumentálja — esetleg magas kitüntetéssel — iránta való barátságát s ilyen irányban személyesen is eljárta Ferenc Józsefnél, a király ezt a táviratot küldte külügyminiszterének:

A császár gróf Kálnoky miniszternek, Bécs. Siffrizva. Bulgária fejedelme nálam volt és holnap felkeresi önt. Előadta nekem helyzete nehézségeit és személyes pozíciójának megerősítése eszközéül az ismert és nála rögzítetté vált rendelkezést hozta elő. Meghatalmaztam, hogy ezt önnel megbeszéljem, de megmondtam azt is, hogy a szultán beleegyezése és a többi hatalommal való megegyezés nélkül egyedül nem követhetjük Oroszország inkorrekt példáját. Ha a közeli napokban ideje volna, kérem önt, jöjjön ide, mert igen szeretnék önnel beszélni és néhány hét előtt aligha megyek Bécsbe. Ischl, 1883. 18—7. délután 2 óra 45 perc. Fj.

Az uralkodó környezete természetesen jól ismerte Ferenc Józsefnek a rendelkezéséről való gondolkodását; erre vall az alábbi távirat:

Gróf Kálnoky siffrizott távirata. Ö császári és királyi apostoli felségének, Budapest. Gróf Saigo japán tengerészeti miniszter, aki néhány nap óta itt időzik, engedelmet kért arra,

hogy Felsőgednél Budán, kisérével tisztelegessen. Miután erre nézve, úgy látszik, egyéb ok nem forog fenn, mint egy legmagasabb kitüntetés elnyerése, bátorodom Felsőgednek legalázatosabban javasolni, hogy ez a tisztelgés köszönettel elháríttassék. Kálnoky.

A külügyminiszternek a király ebben a siffrizott táviratban felelt:

Kérem a japán tengerészeti miniszter tisztelegését novemberben köszönettel elhárítani. Budapest, 87. 16—3. 4 óra. Fj.

Az orosz-japán háború előtt nem igen álltak szóba Bécsben az efféle exotikus tengerészeti miniszterekkel. — A csuzimai tengeri ütközet után már nem utasították volna el „köszönettel” Saigo grófot...

Október 14-én

lép éleibe az új naptár. Az ó-naptár szerinti október 1-én lesz a naptáregyesítés.

(Saját tudósítónktól.) Mint hivatalos híradások is közölték, október elseje az idén igen nevezetes nap lesz: ezen a napon lép életbe az új egységes naptár Romániában, vagyis ezentul megszűnik az ortodox Julián-naptár szerinti számítás és Románia is hivatalosan és az egyházakban is bevezeti az egész világon elterjedt Gregorián-naptár szerinti időszámítást. Ezentul úgy a katolikus mint a görög keleti ünnepek — a husvét kivételével — egyidőre esnek és nem lesz többé probléma, hogy ki milyen ünnepet tartozik hivatalosan megülni. Hogy közgazdasági és más szempontból milyen nagy horderejű a naptáregyesítés, arról már nem is kell szólni. Azt sem ismételnék ezuttal, hogy milyen nagy harcok előzték meg a naptáregyesítést, azt azonban szóvá kell tennünk, hogy az egységesítést kimondó rendeletnek éppen a dátumok fixírozó része eddig kissé homályos volt, amely aztán bizonyos félreértésre adott okot. A rendelet ugyanis október 1-ét állapította meg az új időszámítás alapjául és sokan azt hitték, hogy a Gregorián-naptár szerinti október elsejével kezdődik az új időszámítás. Érdeklődtünk illetékes helyeken, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy ez a felfogás téves, mert csak október 14-én, vagyis a Julián naptár szerinti október elsején lesz a naptáregyesítés első napja. Szóval október 14-én az ortodox naptár nem fog többé október elsejét írni, hanem egy kéthetes ugrással, szintén október 14-ét.

Mulatságból agyonlőtt egy embert.

„Milyen furcsa az élet! — Titokzatos tragédia egy párisi parkban.

(Páris, szeptember 24.) Az a gyilkosság, amelyet most a rendőrség kiderített, csak a francia fő városban történhetett meg. Henry Durand ötvenkétéves nyugalomba vonult borkereskedő néhány héttel ezelőtt egy fiatal barátnőre tett szert, akinek még egy másik protektora is volt. Durand tudott erről a másiktól, de nem tett ellene semmiféle ellenvetést. A múlt héten pénteken felszólította a barátnőjét, hogy rendezzenek egy görbe éjszakát, amelyet egy komoly drámai színházban kezdtek meg, onnan vacsoráznai mentek, majd soravették a mulatóhelyeket s mindazokat a szórakozásokat, amelyeket az éjszakai Páris nyújtani tud. Már hajnalodott, amikor egy kis park félreeső padján letelepedtek. Itt a nyugalomba vonult borkereskedő így szólott:

— Fiam, ez az élet türheteretlen számomra. Mondok neked valamit: először agyonlőlek téged s aztán majd magamat lövöm agyon. Jó?

Az ember azt hinné, hogy az életvidám leány a szentimentális nyugalmazott borkereskedő szerme közé kacagott, de nem így történt. A barátnő tapsolt a két kis kezével:

— Bravó, helyes, vedd elő a revolvért rögtön, csak arra kérek, ne az arcomba löj, mert nem szeretném, hogy csunya legyek.

Durand elővette a revolvért, de aztán visszacsuszította zsebébe:

— Így egyszerűen még sem lehet elmerülni, világéletemben korrekt kereskedő voltam, be kell látnotok, hogy végrendeletet kell csinálnom s a számadásaimat is rendbe kell hoznom.

Átment a közeli bárba, itt tin-

tát és papirosf kért a pincérről, megírta végrendeletét, rendbehozta számadásait, sőt a bucsulevelekről sem feledkezett meg. Az tán visszament a leányhoz.

— No most! — biztatta Heléna.

Miért, miért nem, a nyugalmazott borkereskedőnek most már az volt a elfogása, hogy ilyen élet bevágó ügyet még sem lehet csak így sündán-bundán elintézni, erre aludni kellene egyet.

— Nem vagy férfi! — rikácsolta Heléna, — nyomorult piszkos rongy vagy, ha azonnal agyon nem lösz.

Ez hatott. Durand elővette revolverét s Heléna halántékára szoritotta a csövet.

— Nyomd meg a ravaszt! — suttozta halkán a leány, miközben iecsukta szemét.

Durand megnyomta a ravaszt, ezt kattogott, de a fegyver nem sült el, mert nem volt megtöltve. Heléna felháborodva ugrott fel a padról s szitkok záporával árasztotta el barátját.

— Te nyomorult, te aljas, te bitang, te becstelen! Hát nincs től tény nálad?

— De van! — dadogta Durand.

— Add ide!

Heléna megtöltötte a revolvért, azután így szólott:

— Látod, nekem több háterszágom van, mint neked. Én agyon tudlak téged löni.

Durand mosolygott s kissé megvetően így szólott:

— No tessék!

Heléna a fegyvert Durand halántékához illesztette — éppen úgy, mint ahogy Durand az

imént az ő halántékához illesztette. — megnyomta a ravaszt, a fegyver eldőrdült és Durand holtan terült el. Heléna, mint aki jól végezte a dolgát, a vállára terítette a capejét, nyugodtan eltávozott. — a másik barátjának a lakására ment. Itt találta meg har-

madnap a rendőrség, amely a különös gyilkosság szárait kibogozta. — Én tettem volna ilyesmit? — mosolyogta álmosan a detektíveknek, akik álmából felrázták. — Én öltem volna meg Durand barátomat? Istenem, mily furcsa ez az élet! Helénet letartóztatták.

Egyre hevesebb lesz a bolsevik propaganda Bécsben.

Husz kommunista agitátor érkezett Berlinből. — Thomann fosztogatásra hívja fel a munkanélkülieket.

(Bécs, szeptember 24.) A múlt héten lezajlott fém munkás-sztrájk óta a kommunista propaganda ismét nagyobb mérvet öltött Bécsben. A munkások körében egyre sürűbben jelennek meg kommunista agitátorok, akik a munka ab bahagyására, sztrájkra akariják bírni az osztrák főváros munkásságát. Az államrendőrség megállapította, hogy az utóbbi napokban mintegy husz kommunista agitátor érkezett Berlinből Bécsbe, akik pénzt is hoztak magukkal az osztrák pártszervezet részére. Thomann munkásvezér, az osztrák kommunista párt volt elnöke, akit két hét előtt fegyveres sértés miatt ideiglenesen kizártak a pártból, nagygyűlést hirdetett, amelyen azonban alig ezer munkás jelent meg. Thomann beszédében fosztogatásra hívta fel a munkásokat és kikötésbe helyezte, hogy a munkanélküliek egész Ausztriából Bécsbe fognak masírozni, meg fogják szállani a szállodákat, ha éhesek lesznek, betelepnek a vendéglőbe és ha le fogják őket tartóztatni, úgy ez sem baj, legalább lesz lakásuk és kosztjuk. A kapitalizmust — fejezte be beszédét Thomann — csakis ilyen erőszakos demonstrációkkal lehet kompromittálni és megdönteni.

Az osztrák államrendőrség a bécsi kommunisták fokozott tevékenységét a legnagyobb figyelemmel kíséri.

Kicszerélik az osztrák követeket.

Bécsből táviratozzák: Az osztrák kormány elhatározta, hogy felváltja a jelenlegi budapesti, bucurestii, varsói és berlini követeit. Az illető államokba új követeknek fiatal diplomátákat, de semmi esetre sem politikusokat nevez ki a kormány.

Wenckheim Frigyesné halála.

Egy általánosan ismert aradmegyei mánásasszony haláláról hozott hírt a táviró. Gróf Wenckheim Frigyesné, született Wenckheim Krisztina, dúsgazdag földbirtokosnő, akinek Aradmegyében is nagy kiterjedésű birtokai voltak, a békésmegyei Okigyóson tegnap, hetvenhat éves korában meghalt. A mánásasszony palotahölgye volt néhai Erzsébet magyar királynőnek. A háboru előtt és alatt többször fordult meg Aradon, ahová rokoni kötelékek fűzték. Halálát három fia József, László és Pál és négy leánya, gróf Wenckheim Dénesné, gróf Széchenyi Antalné, özv. gróf Nádasdy Tamárné és gróf Zichy Aladárné gyászolják.

TARCA

Kincskeresés

a modern Londonban.

Régmult idők játékaival szórakoznak a fiatal arisztokraták. — Eszeveszett autózás London uccáin.

(Londoni levél.) A londoni társaság lassanként kezd élnékülni s sok szóbeszéd tárgya, vajjon megint felelevenedik-e az elmúlt szegzon szenzációja, a kincskeresés (treasure hunt), ez a régmult idők ből felújított szórakozás. Néhány évadon át csöndben üzte ezt a játékot az arisztokrata jókedvű fiatalabb nemzedéke, míg a bájos Hon. Lois Sturt nemrég porul nem járt és így rá nem terelődött a figyelem erre a kedvtelésre.

A huszonhárom éves Hon. Lois egyike Anglia legszebb leányainak. Ha szép napon dében ötvenegy mérföldes sebességgel rohan végig autójával a Regents Parkban, hiába szólította fel egy rendőr, hogy álljon meg, rá sem hederített, tovább száguldott a Zoo, a Zoologica Garden felé. Miért ne tegegye? Nagyszerűen tud autót vezetni és nem azért a testvére Arlington lordnak, hogy még ezt a szórakozást is megtiltsák neki. A Zoonál azonban a szemüles rend-

őrség leüldöztette a vakmerő leányt és akárhogy is tiltakozott, bevittek a Maryleborne Police Courtba, ahol életveszélyes hajtásért három hónapra, kártérítésül az uttest megrongálásáért megint három hónapra és a rendőr felszólításának fittyethányásáért újra három hónapra pénzbüntetésre ítélték. Ezenfelül megvonták tőle a hajtási engedélyt is három hónapra. Hon. Lois palástolhatatlan meglepetéssel fogadta az ítéletet. Először is, mondta védekezésül, csak 40—43 mérföldes sebességgel haladt és amikor a rendőr jelt adott neki, nem tudta, hogy meg kell állnia. Különböben pedig kincskeresést játszott és fölöttébb kíváncsi volt, hogy mielőbb a Zoo-ba érjen.

— Az Ön magatartása igen kényes volt — válaszolta a könyörtelen rendőrbíró Mr. Hav Halkett. Ha az emberek ilyenfajta játékot játszanak Londonban, akkor nem kell csodálkoznunk, ha életveszéllyel jár az uccára lépni. Az eset az újságok révén nyilvánosságra került és óriási szenzációt keltett. Hetekig mindenki a kincskeresés játékaról beszélt, annál inkább, mert a képeslapok egymás után lekötözték Lois Sturt arcképét és a kincskeresés részleteivel örvendeztették meg olvasóikat. A résztvevők is nyilatkoztak, így hamarosan mások is követték őket és így, bizonyos, hogy, a

kincskeresés megint divat lesz a modern Londonban.

Hon. Lois Sturt annak a kincskereső társaságnak volt a tagja, amely The Society of Bright Young Peoplenak nevezte magát. Tagja volt ennek a társaságnak többek között Lady Diana Manners, Gladys Copper, a híres színésznő, Viola Tree, az elhunyt Sir Herbert leánya, Bosson Forbes-Robertson, Gertrude Elliot leánya és mások. Néha a walesi herceg is üzte ezt a szórakozást. A játéknak az a veleje, hogy valamilyen tárgyat eldugnak a város egyik helyén. A kincskereső társaság tagjai autóm indulnak bizonyos meghatározott helyről, hogy megkeressék az eldugott tárgyat, a kincset és aki legelőször megtalálja, jutalmul emléktárgyat kap. A keresést úgy könnyítik meg, hogy a kiinduló ponton homályosan körülírják, hogy itt meg ott bővebb kimutatás (clue) található. Ha a kereső rátalál erre a helyre és megletti a cluet, rendszerint újabb utmutatást kap és megy ez tíz-husz cluen keresztül, míg az illető eljut a célhoz.

A gyakorlott kincskereső játékosok ravaszabbnál-ravaszabb ötletekkel teszik bonyolulttá a játékot. A játéknak szigorú szabályai vannak. A kereső például csak egymaga indulhat utnak, társát nem szabad követnie. A cluet nem szabad elvinni vagy megsemmisí-

teni. Kedvelt mód a clue elrejtésére a muzeumokban és képtárakban való eldugás. Megesik például, hogy az egyik cluet a British Museum régi kocsigyűjteményében egy hintó tengelyében rejtették el. El lehet képzelni, hogy London milyen topográfiai ismeretere van szükség, hogy valaki a város másik végéből néhány homályos szóból álló utmutatás alapján eltaláljon a British Museum kocsigyűjteményeibe. Ha a kincsvége megkerül, az egész társaság megünnepli a sikert.

A Bright Young People társaság évadzáró játéka az Empire Ball éjszakáján kezdődött az Albert Hallban. Éjjel két órakor vág tak neki autóm fantasztikus üldözetben a kincskeresők. Kétszer jártak keresztül-kasul London: az egyik clue egy szalmabáb volt a Holborne viaduktánál és ebben volt elrejtve a további utmutatás. A játék egy kávéházban végződött a kora délelőtti órákban, ahol a festői színekben pompázó társaság meg is reggelizett a környék aprajának nagyjának csodálkozására. Az egyik résztvevő egy újságíró előtt kifejtette, hogy a kávémérésben való üldögélés felette böcs foglalkozás. Csak az kár, hogy Shakespeare nem tette halhatatlanná, azon egyszerű oknál fogva, hogy az ő korában még nem volt kávéház.

Hogyan zsarolt a felfüggesztett váradai pénzügyigazgató

Tömegesen érkeznek a vádak Coroiu Sándor ellen. — A vizsgálóbiztos jelentkezésre szólítja fel a megkárosított embereket.

(Oradeamare-Nagyvárad, szeptember 24.) Tömegével érkeznek a feljelentések Coroiu Sándor, a visszaélése miatt felfüggesztett pénzügyigazgató ellen. Oradeanu pénzügyi vezérigazgató, aki az igazgató ügyében a vizsgálatot folytatja, felszólított mindenkit, hogy az igazgató visszaéléseit leplezetlenül tárja eléje. Coroiu pénzügyigazgató — mint az eddig nyomozás kiderítette — talán még sokáig folytathatta volna zsarolását, ha egy miniszteri rendelkezés következtében felül nem vizsgálják a váradai italmérési engedélyeket, s akkor Petreanu cluji (kolozsvári) vezérfelügyelő megállapította, hogy a pénzügyminiszter tiltó rendelete ellenére Coroiu igazgató 41 italmérési engedélyt adott ki. Mindazoktól, akik a tiltó miniszteri rendelkezés dacára kapták engedélyeket, az engedélyt bevonták és italkészleteiket elkobozták. A becsapott italmérőkkel felvett jegyzőkönyvek közül különösen kettő tartalmaz súlyos vádakot Coroiu Sándor pénzügyigazgató ellen. Schwarz Lajos, a „Luculus” cég tulajdonosa és Weisz Márton italmérő azt vallották, hogy 15.000—15.000 lejt adtak a pénzügyigazgatónak az italmérést engedély kiadásért. De nemcsak olyanokat zsarolt meg az igazgató, akiknek italmérési engedélyre volt szükségük, hanem az adófizetéseikkel és a kivételekkel kapcsolatban is felhasználta zsarolásra összes hatalmi eszközeit. Így Gerber Ignác kocsigyártó és autójavitóüzemtulajdonosnál a télen egy szárra akadott az igazgató, amely az hajlandó lett volna az igazgatónak 5000 lejes kedvezményes árban odaadni. Az igazgató akkor ment el a szárról, amikor Gerber nem volt otthon és azt ezer lejt fizetése ellenében erőszakkal elvitte. Amikor a hátralevő összegekről a számlát küldte Gerber, akkor az igazgató elküldte hozzá a végrehajtót és lefoglaltatta 100.000 lejt értékű Wanderer-autóját, amit különben 50.000 lejtért már régebben meg akart venni az igazgató. Vacarescu Sándor pénzügyi főtanácsos apját az igazgató az adótárgyalások idején megfenyegette, hogy baj lesz, ha nem küld neki egy hordó bort. A bort az este sötétségének leple alatt még aznap el is szállították az igazgatóhoz. Egy fűszerkereskedőtől 400 lejtért cukorspárgát vásárolt és amikor az elküldötte erről a számlát az igazgatónak, a végrehajtót küldte a kereskedőhöz. A kereskedő néhány kiló cukorral jelent meg ez után az igazgatónál, aki erre a végrehajtást felfüggesztette. Moskovits Ferenc súlyosan beiegt hadirokkant a várostól és a cluji pénzügyi vezérigazgatótól engedélyt kapott szeszitalok és trafik-áru piaci árusítására. Bemutatta az igazgatónak a kapott engedélyt és kérte az ugynevezett „brevet” kiadását. Az igazgató azonban háromszor is azzal utasította el, hogy az iratát elküldte Bucuresstibe. Moskovits mind a háromszor elment Bucuresstibe, a hol az iratokról semmit sem tudtak, mert Coroiu el sem küldte

öket. Moskovits vallomásaiban többeket megnevezett, akik 4—5000 lejt fizetése ellenében piaci italmérési engedélyt kaptak a pénzügyigazgatótól. Egy Izsó Mihályné nevű román nőt, akinek a férje hadirokkant kérelmével a következőképen utasította el: — *Amíg a zsidóknak pénzüik van, addig maga nem kap engedélyt!*

Coroiu pénzügyigazgatóra már

Amerikai bankár lett egy aradi ügyvédből.

Schuster Ödön dr. érdekes karrierje. — A volt fiskális az amerikai újságíró-pályát felcserélte a vagyonszerzés mesterségével.

(Saját tudósítónktól.) Egy Arad ról nemrég elszármazott fiatal, szimpatikus ügyvéd érdekes karrierjéről szólhatunk be. Dr. Schuster Ödön ügyvéd — mint ismeretes — ez év májusában kivándorolt az amerikai Egyesült Államokba. Schusternek Aradon jólmenő ügyvédi irodája volt és mindenki csodálkozott akkoriban hogy a művelt, több nyelvet beszélő ügyvéd itthagya Aradot és ki megy a nagy bizonytalanságba. Röviddel elutazása előtt megnősült, egy ismert aradi urileányt vett el feleségül, majd felosztatta ügyvédi irodáját, megszerezte az egy évi amerikai tartózkodásra jogosító intellektuell-vízumot, felült egy nagy oceánjáró hajóra, amely Newyorkban kötött ki vele.

Hónapok óta alig hallatszott valami híre róla, míg most egy sógorához, Meisl Sándor aradi divatkereskedőhöz érkezett amerikai levél érdekes dolgokat mond el Schuster Ödön ottani életéről. A levelet Meisl egy Amerikában élő rokona írta, aki elmondja, hogy Schuster klerkezése után az Amerikai Magyar Népszavánál, ennél a hatalmas amerikai magyar napilapnál vállalt állást mint

egy ízben gyanakodtak Bucuresstiben és akkor felelősségre vonták, hogy miért adott ki italmérési engedélyeket. Coroiu azzal védekezett, hogy a tiltó rendelkezésről nem volt tudomása. Az igazgatónak épen az italmérési engedélyek körül elkövetett visszaélései következtében nem tudott az utóbbi időben a miniszterium engedélyt kiadni, mert az italmérések száma Coroiu manipulációi következtében már messze túlhaladja az engedélyezhető számot. Oradeanu vezérigazgatónál tömegesen jelentkeznek a panaszosok, akiknek kihallgatása naponta délelőt is, dél után is folyik.

újságíró. Kezdetben kis fizetést kapott, mert még „zöld” volt és az angol nyelvet sem beszélte tökéletesen. Három hónapig dolgozott a lap kötelékében, majd amikor már valahogy lerázta magáról Európát, önálló üzleti vállalkozásba kezdett. A levélíró azt írja, hogy szinte páratlan, hogy egy „zöld amerikai” ilyen hamar karriert csináljon. Ma már a Broadway egyik legforgalmasabb helyén egy nagy felhőkarcolón csinos tábla hirdeti: „Schuster & Co. banküzlet, elvállal minden a bankszakmába vágó munkát.” Ezt a hiradást nyomon követte magának Schuster Ödönnek egy levele, a melyben boldogan újságolja aradi rokonainak, hogy révbe ért s ha kemény munkával és szorgalommal ugyan, de megkezdte a dollárok gyűjtését.

A nyugtalan vérű egykori aradi ügyvéd most tehát newyorki bankár lett, megtanulta megismerni a dollárt és ő is verejtékező katonája lett a dollárhajászók milliós nagy seregének. Lehet, hogy pár év múlva mint többszörös milliomos jön vissza Aradra, ha még ugyan visszavágyódik a zajos Newyorkból csendes szülővárosába.

Kibővítették a prefektusok jogkörét

A miniszterium átruházta a kinevezéseket, áthelyezéseket s a közigazgatási ügyekben való döntést a vármegyék vezetőjére.

(Saját tudósítónktól.) A prefekturához ma távirati rendelkezés érkezett a belügyminiszteriumtól, amely közli, hogy a szeptember 17-én tartott minisztertanács határozata értelmében a prefektusok hatásköre lényegesen kibővül. A rendelet szerint a prefektusok a jövőben saját hatáskörükben és saját felelősségük mellett eszközölhetnek tisztviselői kinevezéseket, áthelyezéseket, engedélyezhetnek szabadságot és elrendelhetnek ideiglenes kiküldetéseket, intézkedhetnek fegyelmi ügyekben úgy a központi, mint a külső tisztviselőkkel szemben bezárólag az V. fizetési fokig. A prefektusi hatáskör azonban nem terjed ki a főszolgabírákra és szolgabírákra.

Jogában áll a prefektusnak a rendezett tanácsú városok és Bucovinában a kisebb mezővárosok

rendelet általában szélesebb hatalmi és intézkedési jogkörrel ruházta fel a prefektusokat közigazgatási ügyekben és ezzel lehetővé teszi, hogy az ügyek gyorsan és simábban intéztesse el. mert eddig a községi apróbb ügyekben is a bucuresstii belügyminiszter döntött és a lassú hivatalos eljárás nagyon megnehezítette a közigazgatást. Az új rendelet október elsejével lép életbe.

HOGYALL KÖZLÖNY?

1924. szept. 24-én 100 lejtért adtak:
Náunk:

2.54 svájci frankot.
9.09 francia frankot
40.000 belföldi magyar koronát.
36.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot
Párisban 9.45 frankot
Newyorkban 51 centet
Budapestben 38.400—38.800 K-t

Elégtétel

a revolveres foglalásért.

Az aradi rendőrprefektus a legszörnyebb vizsgálatot rendelte el.

(Saját tudósítónktól.) Széles körökben keltett feltűnést a Közlöny mai cikke, amely Ardelean aradi munkáspénztári végrehajtó erőszakosságáról számolt be. A súlyosan megsértett Rosenfeldné Hege dús Béby és atyja Hegedüs Antal biztosítási vezetőikár nem elégedtek meg a munkáspénztári igazgató megnyugtató nyilatkozatával, hanem a legteljesebb elégtételt követelik. Rosenfeld Andor különben már ki is fizette a vitás 1770 lejt, ami mint munkásbiztosítási díjhátralék nem az ő hibájából keletkezett, hanem egyik elbocsátott alkalmazottja elfelejtette magát kijelenteni és innen a differencia.

Filotti Zamfir Aradváros rendőr prefektusa ma reggel lefordította magának a Közlöny cikkét, a mely a legnagyobb részletességgel, de a legnagyobb tárgyilagossággal is számol be Ardelean végrehajtó és a kíséretében volt 19. számú rendőr erőszakosságairól. Amikor a prefektus cikkünket elolvasta, indulatosan kiáltott fel:

— Hallatlan dolog, hogy „yesmi megtörténhetett!

A prefektus a legteljesebb elégtételt akarja szolgáltatni a megbántott Hegedüsnek és leányának. Bekérte magához az ügy iratait és megbizta Jancu Traján rendőrtisztet a vizsgálat sürgős lefolytatásával. Tisztázásra szorul még az is, hogy a munkáspénztári végrehajtó miképpen vett magához rendőri segédletet, mert hivatalosan nem kért a rendőrságtól rendőri támogatást. Az a feltevés, hogy itt „egyéni akcióról” van szó. A vizsgálat erre is ki fog terjeszkedni. A tárgyalást a rendőrségen ma délelőtt tartják meg és megidézik az ügy összes szereplőit és a tanukat. A rendőrprefektus kijelentette, hogy a legteljesebb elégtételt szolgáltatja Hegedüs Antalnak és revolverrel megfenyegetett leányának.

költségvetését megváltoztatni és dönteni az eszközölt hitelek ügyében. Ezenkívül a községek feleslege feletti intézkedés is a prefektust illeti meg. A községek által megállapított illetékeket jóváhagyja vagy megváltoztathatja, ugyancsak dönthet a nyilvános községi árverések eredménye ügyében és a községi építkezéseket 250 ezer lejtig bezárólag jóváhagyhatja vagy elveheti. Az 1921-es kisajátítási törvény értelmében a megyék területén a megyeszékhely kivételével, dönthet a kisajátítások felett. Ezenkívül a prefektus kinevezheti a községi tanácsok tagjait és megváltoztathatja a községi tanácsválasztás eredményét. Engedélyt adhat a prefektus a jövőben a tanciskolák megnyitására. Ez tudvalevőleg eddig a miniszter hatáskörébe tartozott. Végül a prefektus az új állami nyugdíjtörvény értelmében a községi jegyzőknek, községi rendőrmestereknek és csendőröknek halálozás, betegség vagy szülés esetére önhatalmulag segélyt utalhat ki. A prefektusi hatáskör kibővítéséről szóló minisztertanácsi

Radó Kálmán újra megjelent Aradon.

Erőszakkal betört a Lustig-házba s kizárta annak lakóit. — Visszaélés az aradi rendőrprefektus nevével. — Szigorú eljárás indult a lakásérték ellen.

(Saját tudósítónktól.) Lustig Andor, az elhunyt aradi gyáros hagyatékának ügye körül az utóbbi időkben csönd volt. Ez azonban nem tartott sokáig, mert Radó Kálmán az elhunyt unokaöccse, aki az örökségből kitagadott édesanyja nevében küzd és már több ízben botrányt rendezett, — amelyekről a Közlöny annak idején beszámolt — ma ismét megjelent Aradon, s eléggé el nem ítéhető viselkedésével az eddigieknél jóval nagyobb botrányt rendezett, amiért ezúttal büntető bíróság előtt fog felelni. Ma délelőtt Radó, négy barátjával megjelent Aradon Tenner Alfréd Romanalui (Zrinyi) uccai lakásán, ahol Lustig Andor édesanyja is lakik, erőszakkal behatolt a házba és csak rendőri asszisztencia mellett sikerült a lakás elhagyására kényszeríteni. A hagyatéki értékek egy része Tenner lakásán van és a rendőrség valószínűleg tartja, hogy ezek miatt jelent meg Radó. A példátlan eset részleteit az alábbiakban közöljük.

Tenner Alfréd ma eltávozott otthonról a lakásban édesanyja és özvegy Lustigné, az elhunyt gyáros anyja tartózkodott egy cseléddel és egy szolgálóval. Ugy látszik Radó Kálmán, aki ma reggel érkezett meg Bucurestiből, ezt az alkalmat várta és négy férfivel megjelent a háznál. Becsengettek, a kaput nyitó cselédet félretolták és elvették tőle a kapu kulcsát, s megveréssel fenyegették, ha lármát üt. Közben persze Tennert értesítették a behatolásról. Azonnal odasietett, de a bezárt kapun nem tudott bejutni és minden dörömbölése hiábavaló volt. Radó Kálmán egyéni akcióját hírlí adták Zádor Imre volt gépüzemigazgatónak, Fejér Gábor vezérigazgatónak és dr. Schütz Henrik ügyvédnek, akik szintén a Zrinyi-uccai lakáshoz siettek. De az ő felszólításuk is hiábavaló volt és ők sem juthattak a bezárt házba. Ekkor autójával a rendőrségre mentek és Filotti Zamfir rendőrprefektust keresték. A prefektus nem volt ott, ellenben Dulamita rendőrkormányzó, Rasztig csoportvezető és Száva Mihály detektív Tenner Alfréd lakására mentek. A kapun azonban ők is hiába zörgettek, Radó kijelentette, hogy az ő behatolása Filotti Zamfir rendőrprefektus tudtával történt és csakis neki nyitja ki az ajtót. Dulamita komisár a detektívvel a prefektus lakására hajtatott. A prefektus a legnagyobb meglepetéssel és felháborodással vette tudomásul, hogy Radó órá hivatkozott és az autójával azonnal a bezárt házhoz ment. Ott zörgetett az ajtón és a törvény nevében felszólította Radót, hogy a kaput azonnal nyissa ki. Így délután öt órára sikerült bejutni az elzárt házba. A prefektus rendelkezése Dulamita komisár jegyzőkönyvet vett fel Radó erőszakos behatolásáról. Filotti rendőrprefektus ezután eltávozott és a

kihallgatások vezetésével Janicu Traján bűnügyi osztályfőnököt bízta meg, aki nyomban meg is kezdte a vizsgálatot.

A jegyzőkönyvbe Radó kijelentette, hogy nagyanyja meglátogatására jött s egyben még a Lustig-hagyaték egyes tárgyainak felbecsülésére. Ezért hozta a négy férfit is, akik közül egyik özvegy Tenner Lajosné vallomása szerint az aradi rendőrprefektusnak adta ki magát. A kaput azért zárta be, mert Tenner Alfréd lelővéssel fenyegette őt és féltette életét. A négy férfi közül egy már eltávozott, a másik három Redescu Vazul, Jonescu Aurél és Mitica Tigăniteanu bucarestii tisztviselők voltak. A kihallgatásokat a rendőrség folytatja. Radót és társait ideiglenesen szabadlábon hagyták, azonban a legszigorúbb eljárás indul ellene és társai ellen vakmerő és törvénytelen tettükért. A lakásban pedig a prefektus rendelkezése egy detektívet és egy rendőrt hagytak hátra, nehogy Radó és társai ismét megkíséreljék a behatolást.

Vervád kisért Szlovenszkóban.

A szép leány titokzatos eltűnése. — Gyilkosság vagy öngyilkosság történt.

(Pozsony, szeptember 24.) Egy feltűnően szép fiatal leány misztikus eltűnése tartja izgalomban Késménd község lakosságát. A babonás előítéletekkel telített falusiak képzelete a legfantasztikusabb meséket találta ki a fiatal leány eltűnésével kapcsolatban és lelkiismeretellen uszítások újból felelevenítették a *vervád buta meséjét*. — Tegnapelőtt este történt, hogy Knöpler Károly kéméndi kormáros 18 éves feltűnő szépségű alkalmazottja, Speck Mária esie eltávozott lakásáról s azóta nyomra veszett. A nagyon szép leányon semmi különös nem lehetett észrevenni, amiből arra lehetne következtetni, hogy esetleg öngyilkossági szándékkal foglalkozott volna, barátságban sem volt senkivel, s ezért rejtélyes eltűnésével kapcsolatban a legkülönfélébb kombinációk kerültek forgalomba.

A falusiak között előbb suttozva majd mind hangosabban az a rémhír terjedt el, hogy a leányt a zsidók tették el láb alól, mert a most épült templom felszenteléséhez keresztény vére volt szükségük. A józanabbak azonban másutt keresik a leány eltűnésének magyarázatát. Azt hiszik, hogy valaki szemet vetett a feltűnően szép fiatal leányra, akit az éj sötétjében magával csalt, erőszakoskodott vele, s miután a leány ellenkezett meggyilkolta. Egy másik kombináció pedig az, hogy a leány az erkölcstelen merénylet feletti szégyenében öngyilkosságot követett el. A hatóságok nagy apparátussal nyomoznak.

Titokzatos öngyilkosság Budapesten.

A vezérmérnök tragédiája. — A megbiúsult bombamerénylet után önmagát ölte meg.

(Budapest, szeptember 24.) Tegnap hajnalban a Lánchíd budai oldalán a rendőrség egy gyékényszatyort talált, amelyben két levél volt. Az egyik levél a főkapitányság címére szült. Felbontották a levelet, amelyet Lesnyik János vegyész mérnök írt és bejelentette, hogy *öngyilkosságot követ el*. Az okleveles vegyész — a levél szerint — sokat nyomorgott, mert nem tudott álláshoz jutni. Végre egy biztosító intézet alkalmazta vidéki szervezőnek. Sikkasztott, elfogták és több hónapi fogházra ítélték. — Szabadulása után még nagyobb nyomorba jutott és ezért Olaszországba vándorolt ki.

Itt — folytatja a levél — össze kötetésbe került egyesekkel, akiknek nevét *esküje miatt nem árulhatja el* és akikkel szövetekezett arra, hogy *egy vezető szerb politikust bombamerénylettel eltesznek láb alól*. Azért szövetekeztek ennek a politikusnak az élete ellen, mert őt Magyarország és Olaszország közös ellenségének tartották. Tervük végrehajtására Jugoszláviába utaztak, de itt valaki elárulhatta őket, mert Ljubljánban a katonai dandárparancsnokság letartóztatta őket. Egy évi fogság után ez év tavaszán megszökött és hosszú bujdosás után visszatért Magyarországra. Ekkor érte azután a legnagyobb csalódás, mert régi családi életének már csak a romjait találta Budapesten. Ez keserítette el annyira, hogy elhatározta, véget vet életének és a Dunába ugrik.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZET

* Az arad—fimisóarai (temesvári) színtársulat új primadonnája. Lengyel Irén primadonna — mint ismeretes — felbontotta szerződését Fekete Mihály színgazgatóval. Az arad—temesvári színgazgató Lengyel Irén helyébe Sándor Stefi budapesti primadonnát szerződtette le és a „Mézskalács” aradi premierjén már Sándor Stefi fogja a női főszerepet játszani.

* Mézskalács. Emőd Tamás és Szirmai Albert Budapesten óriási sikert aratott operettje, a „Mézskalács” lesz az aradi színház október 2-iki szezonnyitója. A darabban kitűnő szerepe van Zilahy Irénnek, az új szubrettnek, Szűcs Lacinak, Misogának, Szabó Gyula groteszk-komikusnak és Szabadkaynak. Az első felvonás mézskalács-kiállítás. vásár keretében folyik le, amelyet szenzációs beállításban hoz a színház, ugyancsak elsőrendű látványosság a második felvonás királyi udvara, amelyet a darab előírása szerint rokokó jelmezekben játszanak meg. Szombatról a színházi pénztár rendszeresen nyitva lesz és úgy a premier jegyei, mint a szelvénybérlet füzetek rendszeresen kaphatók lesznek. A „Mézskalács”-ot egyelőre három estére: csütörtök, péntek és szombatra tűzte műsorra az igazgatóság.

Százhetvenkilencezer lej rejtélyes eltűnése.

A károsult vasuti lopás áldozatának mondja magát, cége ellenben feljelentést tett ellene sikkasztás miatt.

(Saját tudósítónktól.) Nagyszabású, eddig még titokzatosnak látszó talán lopás vagy sikkasztás ügyében folytat nyomozást az aradi államrendőrség. Varjas Viktor utazó, Róth Mór és társa aradi bor és pálinka nagykereskedő cég alkalmazottja tegnap este feljelentést tett az állomási rendőrségen, hogy a vonaton 179.000 lej tartalmazó táskáját ellopták. Az utazó elmondotta, hogy Délván ült fel a vonatra, utközben elalmosodott feje alá tette a kiegészítést és csak Aradon ébredt fel. Amikor el akarta hagyni a fulkét, rémülten vette észre, hogy a nagy összeget tartalmazó kiegészítő eltűnt. Az állomási rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, kihallgatta a még Aradon tartózkodó erdélyi vonat személyzetét és a vallomások szerint az utazó teljesen egyedül tartózkodott Dévától Aradig a másodosztályú kocsifülkéjében.

Róth és társa cég tulajdonosai ma délelőttre várták Varjas Viktor jelentkezését, akire negyed millió lej beszédését bízták. Meglepetésükre az utazó a déli órákig nem mutatkozott. Érdeklődtek az utazó lakásán, ahol megtudták, hogy az tegnap este megérkezett és a 179.000 lej, amely a cég tulajdonát képezte, állítólag ellopták tőle. A nagy összeg eltűnése gyanús volt a cég főnökei előtt, mert Varjas Viktor szenvedélyes kártyás hírében állott és azt gyanították, hogy az utazó elkártyázta az összeget, amelynek ellopását azért találta ki, hogy a büntetéstől meneküljön. A gyanu következtében dr. Neumaun Miksa a Roth és társa cég belfelügye feljelentést tett a rendőrségen Varjas Viktor ellen a 179.000 lej eltulajdonítása miatt.

A feljelentés következtében a rendőrség őrizetbe helyezte az utazót és megindította a nyomozást. Sikerült megállapítani, hogy Varjas utazása alatt tényleg kártyázott nagyobb összegekben, egy barátjának ugyanis elmondotta, hogy Hátszegegen 35 ezer lej nyert kártyán. A rendőrség az őrizetbe vett gyanúsítottat elkíséri azokra a helyekre, ahol a cég megbízásából tartózkodott és megállapítja, hogy tényleg kártyázott-e és voltak-e nagyobb veszteségei.

— A budapesti operettszínház merénylői. Budapestről táviratozzák: A Fővárosi Operettszínházban annak idején elkövetett revolveres támadásért ma vont a felelősségre a bíróság a pör husz vádlottját. A vádlottak között vannak Márffy József és Adorján Géza is. Rajtuk kívül közgazdasági egyetemi hallgatók, magántisztviselők és néhány sváb parasztleány a vádlottak. A mai főtárgyaláson a vádlottak valamennyien tagadják a terükre rótt bűncselekményt és akik eddig beismerésben voltak, azok is visszavonják vallomásukat. A tárgyalás folyik.

NAGY GEZA fényképész,

Arad, Sul. Reg. Maria 8. sz. (v. Anarassy-tér 22. sz.) alatt földszinten és földszalonjában finom és izléses portré, valamint természetű gyermekfelvételek, továbbá kis képek után nagy fali képek izléses művészi kivitelben készülnek. 6303

HIREK

Séta

Ezen a napon is unalmasan Yarka volt az ucca. Az emberek ezuttal is szürkén, naivul sétáltak és egymást bámulták, mintha semmi gondjuk se lenne, pedig biztosan érzem, hogy min. lenkinek meg van a maga külön szomorúsága, a melyet meg kellene kérdezni tőlük egyenként. Hiszen olyan sok a beszélő és oly kevés a hallgató ember. Mindenki beszélni akar és mindenki belevág a másik szavába, mert csak az érdekli, amit ő maga mond. Az egyik beszél s úgy tesz, mintha a másikat hallgatná, de alig várja, hogy partnere lélekzetet vegyen, mindjárt felhasználja a kedvező pillanatot és folytatja, rendszerint ott, ahol ő maga az előbbi lélekzésnél abbahagyta. Nem is diaiógus az, amit ketten beszélnek, hanem monológ és a másik rendszerint nem is fontos. Beszél, mindenki csak beszélni szeret, az intelligens, a mély és beszédes hallgatás egészen ritka. Az emberek nyilván azt hiszik, hogy unalmasak ha beszélnek. Aki nem mer hallgatni, az csak beszélni tud, de mondani nem.

Oly szeliden sétálnak az emberek, mintha semmi indulat se lenne bennük, mintha nem tudnák, hogy mi a rosszság, irigység, tülekedés, mintna sohse bánthatnak egymás feleségét és egyéb tulajdonát. Kedveik az emberek, ha így elnézzük őket, ha nem gondolunk rá, hogyan nézhetnek ki pongyolában, vagy az élet forrongó tülekedésében, amikor kenyeret és életet hajszolnak. Felszínesen kell nézni, akkor az idegek engedelmek és frissek, de aki belenéz a dolgok mélyébe, az mást lát ezekben a sétákban, ahol látszólag csak lekötöző mosolyok, egymásra villanó szemek, kecses toalettek vannak... A korzó egyhangu, mert a különböző emberek egyformán lépkednek és bizarr ötlet arra gondolni, hogy jó lenne az agyukba nézni és lefénnyképezni gondolataikat. Ez lenne csak kedves, ez lenne csak tragikus és kétségbeesítő.

De az emberek csak sétálnak...

A tábla elnöke hivatalában. Dr. Márta Sándor timisoarai (temesvári) ítélőtáblai elnök szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatala vezetését.

Az aradjárási agrár-bizottság elnöke. Orgeanu Romulus táblabíró az aradi törvényszék elnöke az aradjárási agrár-bizottság elnökének delegálta.

Török diákok Timisoaran (Temesváron.) Vasárnap délután 85 török diák érkezik tanári kíséret mellett Timisoarara (Temesvárra.) Az ünnepélyes fogadtatásra a hatóságok vezetői megtették az előkészületeket. A török vendégek Temesvárról Resicára utaznak.

Háromnapi államfogház egy házasságért

A szalámi-kontreminőr és egy bankigazgató párbaja. — Egy pesti házasság kezdete, botránya és vége.

(Budapest, szeptember 24) Heim Jaques, az ismertnevű tőzsdebizománnyos és Szász Dezső, a Magyar-Német Bank igazgatója párbajvétségért állottak ma a budapesti büntetőjársírbírósa előtt. A bíróság mindkettőjüket 3—3 napi államfogházra ítélte. A szürke hirmögött rendkívül érdekes történet húzódik meg, amely igen közelről érinti az aradiakat is, mert az ügy egyik szereplőjének a felesége aradi leány és tulajdonképpen a párbajt is ő érte vivta a két férfi. Szász Dezső évvel ezelőtt feleségül vette egy ismert aradi építész leányát. A fiatal asszony belekerült a pesti társaságba és itt ismerkedett meg Heim Jaques-sal, az ismert tőzsdebizománnyossal, akinek neve a szalámi-kontremin most folyó biimpörében sokat szerepelt. A fiatalasszony megszerette a tőzsdést, aki mindennapos vendég lett a bankigazgató házában. Egy évvel ezelőtt azután egy ékszervásárlás kapcsán kipattant a szenzáció, amelyről annak idején sokat is irtak a pesti lapok. Szász Dezsőnek meglepett egy gyönyörű ékszer, amit egy ékszerkereskedő kirakatában látott. Tudta, hogy férje nem fizeti meg azt a hatalmas összeget, a mit az ékszerész azért kér és meg egyezett Heimmel, hogy az kifizeti titokban az ékszer árának há-

romnegyed részét az ékszerésznek, ő pedig a férjnek csak egy negyedrészt mond. Az asszonyka sokáig kérte férjét, hogy a hallatlanul olcsó ékszer vegye meg részére, a férj végre meg is ígérte azt. Az asszonyka pedig vártavárta az ékszert, de hiába. Amikor pedig türelmetlenségében végül is érdeklődött az ékszerésznél az ékszer iránt, ott azt a felvilágosítást nyerte, hogy a férj már napokkal ezelőtt megvette az olcsó ékszert. Megkezdődött a felelősségrevonás és akkor épületes dolgok derültek ki. A férj tényleg megvásárolta az ékszert, azonban azt barátjának adta ajándékba. Heim Jaquest-ot éktelánül elkészerítette az a tény, hogy az ő pénzén vásárolt Szász a szeretőjének ékszert. Felelősségre is vonta a férjet és ez alkalommal viszont kiderült, hogy Szászné és Heim között gyöngéd viszony állott fenn. és tisztázódott a hallatlanul olcsó ékszer olcsósága is. A férj és feleség széjjel váltak, a bíróság ki is mondotta a válást, de Heim Jaques időközben megmondolhatta a dolgot, mert elfelejtette feleségül venni volt és elvált ideálját. Persze a házassági botrány után a férj és barát, párbajt vívtak, a mely sebesülés nélkül végződött és most a járásbírósa ítélet tett pontot a modern, igazi pesti regegy végére.

Kövess tábornagy temetése. Budapestről táviratozzák: A Bécsben elhunyt kövesházi Kövess Hermann tábornagyot a magyar állam költségén temetik el a budapesti Kerepesi-úti temetőben. A holttestet pénteken hajóval szállítják Bécsből Budapestre. A temetőben képviselti magát a magyar kormány és a nemzeti hadsereg is.

Folyik a csongrádi halálbál főtárgyalása. Budapestről táviratozzák: A csongrádi bombamerénylet mai szolnoki főtárgyalásán először Zombory János szegedi vizsgálóbíró hallgatták ki. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy Piroksa Jánost annak idején azért tuszkolta ki hivatali helyiségéből, mert pökhendi módon viselkedett. Sérülést egyik vádlotton sem látott és eleinte senki sem panaszkodott neki. Jóval később is Bő löny volt az egyetlen, aki bántalmazásról tett jelentést. Ezt ő bele is vette a jegyzőkönyvbe. Hangoztatta, hogy előtte a vádlottak Piroksa János kivételével töredelmesen vallottak. A tárgyalást folytatják.

Keménytűz. Ma délután jelenték az aradi tűzoltóságnak, hogy a Strada Ghiba Birta (Varjassy József-ucca) 22. szám alatt tűz ütött ki. A kivonult tűzoltóság hamarosan eloltotta a tüzet, amely a kémenyben keletkezett és nagyobb kárt nem okozott.

Szünet az aradi törvényszékben. Szombaton délelőtt a hivatalos ünnep miatt az aradi törvényszéken elmaradnak a tárgyalások és egész napon át hivatalos órákat sem tartanak.

Eljegyzés. Vass József Sodor (Székudvar) és Vrasgyák Iluska Sebiş jegyesek.

Házasság. Keppich Lilly és dr. Radó János ma, csütörtökön délután fél 7 órakor tartják esküvőjüket az aradi izr. neolog templomban.

Talált börtáska. Craciun Mihály aradi rendőr a dohányraktár udvarán egy fekete börtáskát talált, amelyben fontos okmányok és szerződések voltak. Igazolt tulajdonosa átveheti az aradi rendőrség bünyügyi osztályánál.

Felmentett görög tábornokok. Athénből jelentik: A hadbírósa felmentette azt a két tábornokot, akik kormánypuccsot terveztek. A sajtó meglepéssel kommentálja a hirt.

Meghalt Nepaleck. Bécsből jelentik: Nepaleck Frigyes, Ferenc József volt szertartásmestere, aki a bécsi Burg egyik legkarakterisztikusabb alakja volt, tegnap hirtelen meghalt. Nepaleck, aki a néhai uralkodónak egyik legkedveltebb embere volt, urának halála után visszavonult az udvari élettől és azóta alig hallottak róla.

Készül az új sajtótörvény. Bucurestiből jelentik: A sajtótörvény végleges elkészítése előtt az igazságügyi miniszter tárgyalni fog a lapkiadók s az újságírók képviselőivel. Ezek a tárgyalások a jövő héten kezdődnek.

Athelyezett aradi járásbírák. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb bírói tanács — mint jelentettük — szeptember 15-én összeült Bucurestiben, hogy most már a járásbírósa-gokon működő bírák áthelyezhetetlensége ügyében is meghozza döntését. Ma az aradi jogászörökben az a hír terjedt el, hogy a bírói tanács már döntött volna az aradi járásbírósa bíráinak ügyében és hír szerint dr. Széll Lajos táblabíró Besszarábiába, Aknav Andor táblabíró egyik erdélyi járásbírósa-hoz helyezték állítólag át, a többi aradi bíró pedig — hír szerint — jelenlegi állásukban elmozdithatatlannak nyilvánítták. Az áthelyezések híre az aradi jogászörökben nagy meglepetkőzést keltett.

Nem lesz nyár 1926-ban.

Alig mult el az ezidei csuf nyár, melyben többet dühöngtünk a rossz idő miatt, mint fűrödtünk és kirándultunk, máris újabb hióbhírek érkeznek Amerikából. Browne Herbert a washingtoni csillagvizsgáló igazgatója kiszámította a napfoltokból, hogy 1926 egyike lesz a világtörténelem leghidegebb éveinek. Ebben az évben ugyanis a napfoltok mennyisége bizonyos maximumot ért el, ami akadályozza a nap hőjének a kisugárzását, ennek a kisugárzásnak hiánya viszont a föld hőmérsékletére van hatással. Browne véleménye szerint az 1923—24-iki szigorú tél, az idej hideg nyár már ezekből a gyülemelő napfoltokból magyarázható, melyek kulminációjukat 1926-ban fogják elérni. — Így hát nincs semmi reményünk s akik az idej csunva nyáron a jövőbe vetett bizalommal akartak segíteni, alaposan tévedtek. Hosszu, keserves, télkabátos, didergős sovány éveknak kell még elmulniok, míg ismét megtapasztalhatjuk, hogy hát tulajdonképpen mi is az a ragyogó nyár.

A német fannyelvű elemi népiskola folyó hó 26-án, azaz pénteken délelőtt kezd meg a tanítást a Kulturpalotában.

Zaghlul pasa Londonban. Londonból jelentik: Zaghlul pasa tegnap az angol fővárosba érkezett. látogatásának célja az, hogy az angol-egyiptomi szivélyes kapcsolatokat szorosabbra fűzze.

Drámát legjobban Shakespeare irt; de polskát egyedül LOVAS irt. Arad, Str. Oituz (Illés-u.) 111.

Gyilkos forgószél. Newyorkból jelentik: Minnesotában a forgószél 62 embert megölt, többeket megsebesített és számos farmot elpusztított. A vihar nyolcvan mérföldes sebességet ért el.

Mielőtt vásárol, látogassa meg Arad legdusabban felszerelt női divatáruházát

„AU PRINTEMPS de BUCAREST S. A.”

Minorita-templommal szemben.

5340

Selymek, kabát- és ruhaszövetek, ruhabársonyok, kabátplüschök, vásznak, stb. Gyári árak!

— **Betörés a mureseli (zsigmondházi) tanítólakba.** Vakmerő betörés történt az elmúlt éjjel Muresel (Zsigmondháza) községben. Ismeretlen tettesek éjjel behatoltak Stoici Lázár zsigmondházi tanító házába. A betörést oly csendesen vitték végbe, hogy a házban lakó tanító nem ébredt fel. A betörőket azonban valami mégis megzavarhatta munkájukban, mert sietve összekapkodták, ami kezük ügyébe esett és elmenekültek. Az ellopott értékek összege mintegy 10.000 lejre tehető. A tanító a betörést ma reggel vette észre és azonnal megtette a feljelentést a csendőrségnél, amely megindította a nyomozást.

— **Ellopott mikroszkop.** Az aradi Ghiba Birta leánygimnázium igazgatósága ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy több ezer lej értékű mikroszkopot az iskola szertárából elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Elkészült aradi utlevelek.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át elkészült utlevelüket: Löwinger Magda, Klein Sándor, Ludmányi Istvánné, Ruzski Rozália, Rékási István, Molnár Antal, Kapitány Etelka, özvegy Török Lajosné, Berecz Gyula, Valerian László, Berg Rezső, Lichtig Alice, Török Anna, Klínger Margit, Zellinger Irén, Simon Florika, Makar András, dr. Deutsch Izsó és Pöhm Jánosné. Utlevélügyeikben a következők jelentkezzenek: Meisl Sándor, Blaskovits Eszter, Eltner Gyula, Adler Dániel, Leichtmann Aladár, Friedmann Gyula, Institoris Lujza, Biszák Mihály, dr. Bedó Árpád, Kiszinger Ferenc, dr. Kuttin Sándor, Aknai Andor és Epstein Simon.

— **A fegyvertartási engedélyek.** Az aradi prefektura közli, hogy mindazok, akik a divíziótól fegyvertartási engedélyt kaptak, csak egy darab vadászfegyvert tarthatnak. — Akinél több fegyver van, köteles azt a csendőrségnél leadni, amelyről nyugtát kap. Aki több vadászfegyvert óhajt tartani, az köteles a rendes hivatalos úton ezt kérni. A rendelet ellen vétők a statáriális eljárás szerint lesznek büntetve.

— **Béreljen Kerpel könyvtárban**
— **Kutba fulladt munkás.** Ma jelentették az aradi kir. ügyészségnek, hogy Nicoara Péter 57 éves glogováci munkás véletlen szerencsétlenség következtében egy kutba fulladt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Lovagias ügyből bűnvádi feljelentés.** Irt a Közlöny arról az érdekes afférról, amely Gerő Endre aradi szállító és Löw Zsigmond között 2000 csh korona elszámolása miatt történt. Most arról kapunk értesítést, hogy a lovagias utra terelt ügyben a becsületbiróság egyes tagok akadályozása miatt még nem határozott s így még eldöntetlen az a kérdés, vajjon Löw Zsigmondot diszkvalifikálja-e a bíróság, vagy sem.

Aki súlyos bűnöket vállal magára.

Ártatlanul megvádolt emberek a bíróság előtt. — Érdekes tárgyalás a temesvári törvényszéken.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes bűnügyben hozott néhány nappal ezelőtt felmentő ítéletet a temesvári törvényszék büntető tanácsa. A vádlott **Lorencz György** negyvenkét éves rovottmultu gonosztevő volt, akit Temesváron fogott el a rendőrség éppen akkor, amikor a Jenő-főherceg téren egy november zsebéből kiakarta lopni a pénz tárcáját. A zsebtolvaj a rendőrségen viselt dolgairól bő vallomást tett. Elmondotta, hogy három nappal ezelőtt szabadult ki a nagyenyedi fegyintézetből, ahol három évi börtönbüntetését töltötte ki. Nagyenyedről gyalog Alvincre ment és itt a vasuti állomáson a váróteremben ellopta az egyik utas bőröndjét, amelyben százhusz ezer lej készpénz volt. Alvincről gyorsvonaton Aradra jött, itt felkereste régi ismerősét **Barcza János** aradi éjjeli mulatóhelytulajdonost és annak őrizetére bízta az ellopott összeget. Ezt a lopási históriát azzal oldotta meg, hogy Szászvároson két bűncselekményt követett el. Faszállításra egy cégtől ötvenezer lej előleget vett fel egy-magánembertől pedig megbízást fogadott el 1000 dollár beváltására és a pénzekkel megszőkött. A kicsai 50 ezer lejt és ezer dollárt — állítása szerint — **Cozma György** nagyszabenyi lakosnál helyezte biztonságba. A temesvári

rendőrség e vallomások alapján házkutatást tartott Aradon Barcza Jánosnál, s a nála talált 130.000 lejt bűnjelként lefoglalta.

Lorenczet a rendőrség átadta az ügyészségnek, amely a súlyosan terhelő, beismerő vallomás alapján vádiratot készített a tolvaj és az általa megnevezett orgazdák ellen. A főtárgyaláson aztán Lorencz a rendőrség előtt tett vallomását az utolsó betűig visszavonta és kijelentette, hogy ezeket a tolvajmeséket csak azért találta ki, mert a rendőrok ütlegettek. Az általa megnevezett állítólagos orgazdák persze szintén tagadják, hogy Lorencz György náluk pénz helyezett volna el. Így az orgazdasággal vádolt aradi mulatóhelytulajdonos a főtárgyaláson tanúkkal igazolta, hogy a lefoglalt összeg annál kevésbé származhat Lorencztól, mert Barcza éppen a házkutatás előtt néhány nappal adta el egyik házát, s annak árát őrizte magánál. Az egybehangzó vallomások alapján a temesvári törvényszék a vádlottat és az orgazdasággal gyanúsított egyéneket a vád és következményei alól felmentette; az ítéletbe az ügyész megnyugodott és így az jogerőssé is vált. A bíróság egyben Barcza Jánosnak visszautalta a bűnjelként kezelt 130.000 lejt.

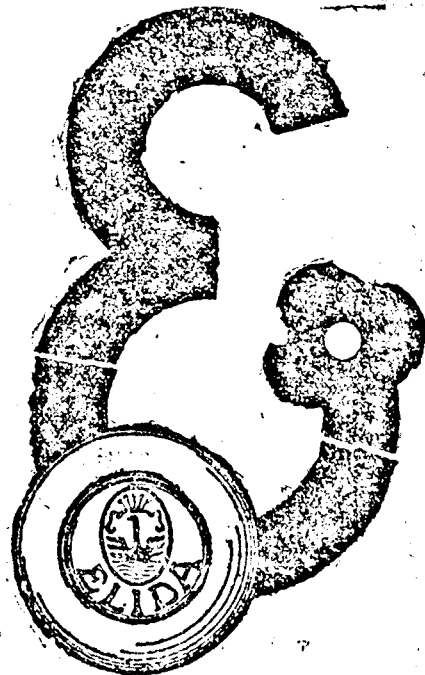
— **Cselédügyek a levegőben.** Néhány hónappal ezelőtt az aradi államrendőrséghez érkezett belügyminiszteri rendelet érdekes bonyodalmakat idézett elő a cselédügyekből származó perek végrehajtásában. A régi közigazgatási törvények szerint a cseléd és gazda közötti anyagi differenciákat a városi előjáróságok intézik el. A miniszteri rendelet kimondotta, hogy ezután a régi királyságbeli rendelkezés lép életbe, amely szerint az ilyen ügyekben a rendőri kihágási bíróság veszi fel a jegyzőkönyvet és a járásbírósg mondja ki az ítéletet. Az utóbbi időben számos ilyen panasz érkezett a rendőrséghez, részben háztartási alkalmazottaktól, részben pedig cselédet tartó munkaadóktól, akik gazdáikkal, illetőleg cselédeikkel szemben támasztanak követeléseket. A rendőrség a miniszteri rendelet értelmében a járásbírósghoz tette át ezeket az ügyeket, ahonnan azzal a

megjegyzéssel érkeztek vissza, hogy oda még nem érkezett meg a régi rendelet módosítása és így nem jogosítottak az ilyen esetek elbírálására. A rendőrségnél eddig százszámra gyűltek fel az akták, amelyeket lehetetlen elintézni, mert a két ellentétes törvény az elintézés elé akadályokat gördít. Filotti Zamfir rendőrprefektus ebben az ügyben tárgyalásokat folytat dr. Moldovan Silviussal, az aradi törvényszék elnökével és így valószínű, hogy rövid időn belül a rendőrség előtt fekvő ügyek elintézését nyernek.

— **A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.**

— **Ne felejtse el!** Alois Friedmann urisabóság Arad, str. M. Sorvin (Hunvadi u.) 6. sz. alatt van.

— **Dr. Med. Baruch Félix** tanulmányutjáról visszatért és laboratóriumát ismét megnyitotta. Timisoara, Belváros, Piata Oituz (Nándor-tér) 13. Telefon 19-15. Az összes orvosklinikai vizsgálatok: vér, vizelet, széklet, köpet, hátgerinc folyadék, stb.

FÜRDŐSZAPPAN
világhíru

Lloyd 2278

2653

Filmdráma Messinában

Házasságtörési dráma különös epilógusa. — Szerelmem, amely a börtönben kezdődik.

(Róma, szeptember 24.) Az olasz sajtó olyan történet foglalkoztatja, amely részben Boccaccioból való, részben egy modern filmdrámából. A háttér is érdekes: a rombadólt Messina. Messina újraépítésén dolgozott ugyan is egy milanoi építőmester, Aldo Besana, ki magával vitte Sziciliába feleségét is. Egy napon, amikor Besana a munkából hamarabb hazatért, feleségénél találta főnökét, Saonia építész, akit egyszerűen agyonlőtt. Természetesen le tartóztatták és vizsgálati fogságba került, ahol a fogházigazgatóság, mint építőmestert, a külső falak helyreállításával foglalkoztatta. Így azután a falon át megismerkedett Maria Gulotta-val, aki a szomszédos házban lakott. Jellekkel és integetésekkel barátkoztak össze és úgy látszik Marianak jobban tetszett Besana, mint feleségének, mert amikor az esküdtek Besanat végül fölmentették, Maria hatéves kislíával az építőmesterhez költözött. Gulotta, a férj, azonban nem volt olyan heves természetű, mint Besana, hanem egyszerűen a rendőrségre ment és följelentette Besanat házasságtörésért, miután az olasz törvények szerint a házasságtörés büntetendő cselekmény, a rendőrség mindkettőjüket letartóztatta, ámde Besana a rendőrszoba ablakán hirtelen kiugrott, egy arra haladó kocsirol ledobta a kocsi és azon elhajtott. Messina környékén néhány napig egy barlangban tartózkodott az építőmester, míg végre egy éjszaka, amikor élelemért előjött, a csendőrök elfogták. Most azután, miután fölmentették, mint feltékeny férjet, vizsgálati fogságban ül, mint Don Juan. Ugyanott ül a szép Maria Gulota is, de persze külön. A mezsált férj, meg Besana első felesége, a hütlén, pedig mindezek után — összeköltöztek.

SZENZÁCIÓS GRIFFITH-FILM!

UT A BOLDOGSÁG FELE

(ORKÁN SZÁRNYÁN) Lotti Blair Parcker novellája nyomán

D. W. Griffith rendezői mesterműve 2 részben az aradi

<p style="text-align: center;">I. RÉSZ</p> <p style="text-align: center;">még ma, csütörtökön és pénteken az APOLLÓ-ban.</p>	<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">APOLLO-ban</p> <p style="font-size: 0.8em;">LILIAN GISCH-el.</p>	<p style="text-align: center;">II-ik és befejező rész bemutatója szombattól az APOLLÓ-ban.</p>
--	--	--

Naponta inditunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** (volt Kelet) Hirlapiroda, Arad, Bul. Regina Maria 10. Hajós gyógytár mellett. 36 óra alatt szerzünk.

KÖZGAZDASÁG

Csőd egy aradi nagykereskedő ellen.

Amikor a hitelezők visszautasítják a kényszeregyezséget. — Keresi a rendőrség a vagyonbukott Klein Sándort.

(Saját tudósítónktól.) Klein Sándor aradi bórnagykereskedő kényszeregyezési ügyével — annak idején — részletesen foglalkoztunk. Klein ügyvédje az elmúlt év decemberében három millió lej passzívával és kétszázötven ezer lej aktívával kényszeregyezési kérvényt nyújtott be ügyfele megbízásából az aradi törvényszék cégbíróóságához. Az ügyben a törvényszék kitzúta a tárgyalást, ekkor azonban megállapították, hogy Klein Sándor ismeretlen helyre távozott és újabb időpontot tűztek ki a tárgyalásra. Mivel Klein Sándor ezen a tárgyaláson sem jeleni meg, a hitelezők nem fogadták el a közadós által felajánlott husz százalékos kényszeregyezséget, hanem csődeljárást kértek Klein Sándor ellen. Ornstein Árpád cégbíró ma elrendelte Klein Sándor, az ismeretlen helyre szökött volt aradi bórkereskedő ellen a csődeljárást és újabb hirdményt bocsájtott ki, amelyben felhívja a hitelezőket, hogy csődök-

vetéseiket záros határidőn belül — október 15-ig — jelentsek be. A felszámolási tárgyalás napját október 28-án állapította meg a cégbíró. A hitelezők és dr. Popoviciu Sever vagyongondnok ezen a tárgyaláson állapítják meg a követelések jogosságát. Október 31-én a hitelezők egy öt tagú választmányt választanak és ezek döntenek az aktívák értékesítésnek módjáról. A vagyonból befolyó összegek a csődtömeggondnokhoz kerülnek és a felosztás ügyében csak később határoznak.

A csődeljárás megindításáról Ornstein táblabíró ma hivatalból értesítette az aradi királyi ügyészt. Nicolescu főügyész intézkedett a bünyügyi eljárás azonnali megindítása iránt és átiratban utasította az államrendőrséget, hogy Klein Sándor kézrekerítésére a legszélesebb körű nyomozást vezesse be. Amennyiben megállapítják, hogy Klein Sándor nem tartózkodik Románia területén, a rendőrség körözőlevelet bocsájt ki ellene.

Zürichben 2.60, Párisban 9.45 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 24.) Francia frank 11.30, svájci frank 37, dollár 203, dinár 2.60, szokol 5.90, lira 8.80, angol font 900. **Küizetések:** Budapest 400, Bécs 360, Prága 6, Zürich 37.60, Milano 8.60, London 890, Páris 10.60, Newyork 201, Belgrád 2.70.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 24.) Amsterdam 203.30, Newyork 526.75, London 234850, Páris 27.75, Milano 23.05, Prága 15.85, Budapest 0.0069, Belgrád 7.37.50, **Bucuresti** 2.65, Bécs 0.0074.45.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 24.) Amsterdam 203.40, Newyork 527, London 2349, Páris 27.75, Milano 23.07.50, Prága 15.85, Budapest 0.0069, Belgrád 7.37.50, **Bucuresti** 2.60, Varsó 0.0001.01, Bécs 0.0074.50.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 24.) **Küizetések:** Páris 10.60, London 899, Newyork 200, Milano 8.80, Zürich 38.50, Bécs 0.0027, Prága 5.98, **Valuták:** Angol font 900, francia frank 11.80, svájci frank 38, lira 900, dinár 2.60, dollár 200, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0026, szokol 6.

URANIA mozgószínház

Ma, csütörtökön

SONJA

Orosz forradalmi dráma.

Ezt megelőzi: egy kétfelvonásos egészen új Zigotto-vigjáték.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 24.) Magy. Hitel 456.000, Osztrák Hitel 159 ezer, Salgó 445.000, Rima 129.000 Ganz Danubius 2.050.000, Kőszén 2.050.000, Szlavonia 76.000, Kereskedelmi Bank 1.060.000, Schlick 46.000, Csáky 11.500, Ofa 510.000 Hazai Takarék 3.010.000, Cukor 1.980.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEJYZÉSEI. (Szeptember 24.) Belgrád 1086—1090, **Bucuresti** 384—388, Páris 4077—4107, Newyork 77430—77830, Bécs 109.45—110.

= **A kamarák reformja.** Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb gazdasági tanács ma ülést tartott, amelyen a kereskedelmi és iparkamarákra vonatkozó törvényjavaslattal és a magáncégek külföldi tartozásainak rendezésével foglalkozott.

— **A kereskedők moratoriuma.** Bucurestiből jelentik: A kereskedők külföldi tartozásaira vonatkozó moratorium tudvalevőleg szeptember 15-én lejárt. Mivel a kormány újabb moratoriumot nem adott, a kereskedők ma küldöttségileg felkeresték Marzescu igazságügyi minisztert, akit intervencióra kértek fel. A miniszter megígérte a küldöttségnek, hogy a kérdést minisztertanács elé terjeszti.

= **Két timisoarai (temesvári) bank fuziója.** A Timisiana-Bank és a Temesvári Városi Takarékpénztár igazgatóságai ma tartott üléseiken elhatározták a két pénztárat fuzióját. A két bank igazgatóságának megállapodását a közel jövőben megtartandó közgyűlés fogja szankcionálni.

KOPROL *használatos csokoládé*

MOZI

A világ legnépszerűbb filmje Aradon. Az aradi Apolló mozgószínház magas nivójára és áldozatkészségére a legekleatásabb példa az a nagyszabású filmremek, amelyet most állandóan zsúfolt nézőtér előtt vetít. „Ut a boldogság felé“ (Orkán szárnyán) a legtökéletesebb, legszebb és legművészebb filmremek, amely D. W. Griffith világhírű mesteri rendezői keze alól kikerült. Hatalmas költséggel készült a nagyszabású filmcarab, amely két részből áll és mind a 11 felvonáson keresztül egymást váltogatják a bonvodalmas drámai jelenetek és a mély hangulatu csodás felvételek. A slágerfilm főszerepét a bájos Lilian Gish játssza. A szenzációs filmremek első részét még péntekig vetíti az Apolló mozgószínház, amelynek pénztáránál a jegyek mindkét részre elővételben vásárolhatók.

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma csütörtökön a tegnapi nagy sikerrel bemutatott Sonja orosz forradalmi dráma kerül vetítésre. A volt Oroszország félelmetes cári uralmát, I. Pál volt orosz cár önkénykedéseit és tragikus halálát mutatja be a film, izgalmasnál-izgalmasabb jelenetekben. A főszereplők Werner Krausz és Carola Toelle művészi játéka sokáig emlékeztetessé teszik ezen mélyhatású filmet. Ezt megelőzőleg egy egészen új kétfelvonásos Zigotto vigjáték kerül vetítésre. Előadások kezdete 6, 7 és fél és 9 órakor.

SZERKESZTŐI TUDÁS ÉS GYAKORLAT

Cica. Előbb engedte, hogy az ifjú vetélytársa telebeszélje a fejét és most már bánja, hogy elvadtotta magától. De azért ne essék kétségbe. Ha szereti magát, majd visszajön. A végén, minden szégyen nélkül hívhatja is és fogadja meg magában, hogy máskor

nem lesz oly győngye és nem fog minden hazugságot elhinni.

Habozó. Sohase kérdezze egy asszony mástól, kivált idegentől, hogy visszamenjen-e a férjéhez, még ha szülei ellenzik is? A szülők ellenzése semmiesetre sincs ok nélkül (kivált ha az együttélésnek anyagi nehézségei vannak), de az asszony csak saját lelkiismeretére és szívére hallgasson. Ez ebben az igaz bíró.

Cenzorát: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

TIMISOARAI MOZI.

Nagy világsiker! Oriási világszenzáció!

„LA GARÇONNE“

3 nagy részben. Nagy dráma a modern életből, rendkívüli szenzációkkal. Victor Margueritte híres francia író világhírű regénye után. Kiegészítésként 2 elsőrendű vigjáték Charlot Chaplinnal.

Játsszási napok:

Belvárosi mozi I. rész szept. 24., 25., 26. II. rész 27., 28. és 29.
Gyárvárosi mozi I. rész szept. 27. és 28. II. rész 29. és 30.
Mehalai mozi I. rész szept. 28., II. rész október 1.

Rendes helyárak.

Jön: APOCALYPS NÉGY LOVASA.

Rudolf Mosse 7015

Tégla

nagyméretű, kitűnő minőségű

cserép

duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható

Pollák Sándor
gőztéglagyárában, Aradon.

Lenias flanel 89, Divat flanellek 52, Dobl flanellek 88, Sima gyapju flanellek 79, Gyapju szövetek intézeti ruháknak 135, Covercoat costüm és kabáttra 295, Strapa szövetek 10rti öltönyre 175, Spricelt angol szövetek 290, Velour kelmék női kabáttra 395, Dobl kelmék férfi kabáttra 450, Divat oskós alj kelmék 115, Divat oskós tiszta gyapjuból 165, Mintás Liberty kabát bélésnek 82, Kockás saál kendők 145, Kockás saál Himelga 225 Lejtől és még sok itt fel nem sorolt cikkek feltűnő olcsó árban

Deutsch divatruházában A R A D, Strada Metianu (Forray-uca) 7. sz. (Lukácsy ház.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kivánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög; hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Ellátás.

TELJES ELLATÁST adok uriembernek Arad, Str. Sinagoga 6. sz. 700

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butorozott szobát keres fiatalember. Ajánlatokat az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába kér „Lakás” jellegre. 5453

Alkalmazás.

IFJÓBB NŐ ajánlkozik uri házakhoz gyermekek mellé. Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5447

ÜGYES NÉMET kisasszonyt két nagyobb fiu mellé keresek. Francia nyelvtudással bírók előnyben részesülnek. Dr. Schossberger, Temesvár (Józsefvárosi út, C. u. 5. sz. 1. em. 7. 5444

FEHÉRNEMŰ és gyermekruha varrást elvállalok. Dr. Irina Gergelyné Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 62-64 I. em. 5450

PERZSASZÖNYEG javítást felelősséggel vállalok Arad, Str. Goidu 5. (Szt. István-uca.) 5451

BESSERES deutsches Mädchen zu einem 4 Jährigen Knaben gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 5446

EGY jó szakácsnő és egy beljáró takarítónő elsejére fiatal házaspárhoz kerestetik. Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5456

IRODAI teendőkhöz jártas pénztáros kiasszony felvétetik. Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 10127

OSTYASÜTŐ leányok állandó munkára felvételnek a piskótagyárban Arad, Calea Radnei. 5450

FLVÁLLALOK pipere és fehérmű vasalást. Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5462

TAKARITÓNÓ felvétetik. Munkaidő d. e. 8-10-ig. Bene Arad, Str. Marasesti 42. sz. 5463

MINDENES főzőnő felvétetik Arad, Str. Consistorului 9., em. 3. 5468

INTELLIGENS fiatal urinő, ki cseléd mellett a háztartás minden ágában, valamint 2 nagyobb fiu nevelésében segédkezne, jó fizetés és jó bánásmód mellett mint családtag állandó otthonot találna, zene és nyelvtudással bírók előnyben. Bővebbet naponta 2-3-ig. Cim a kiadóban. 900

VILLANYSZERELŐT állandó munkára felvesszük, Gáspár műszerész Arad, Str. Floria 2. 5330

Vétel és eladás.

ELADÓ üzleti pult, íróasztal, tizedes mérleg, használt zsákok és egyéb üzleti berendezés. Paprika üzlet Arad, Strada Alexandrii 5. (Salac-uca) 5449

GARSON szobaberendezés, alig használt, esetleg darabonként is, olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15094

FRISS HAL csütörtök délutántól kapható Luttwák cégnél Aradon. 5455

ELADÓ 3 ajtós szekrény és egy futószőnyeg. Posch divatruház Arad. 5448

AMERIKAI ÍRÓASZTALOK, üvegezett áruszekrények, irodaberendezési tárgyak alkalmi eladása. Cim Rudolf Mosse (Sándor Hirlapirodában) Arad. 5465

LÁTHATÓ ÍRÁS IRÓGÉP. keveset használt 5000 lejért eladó. Megtekinthető Bauer Gyula üzletében Arad, Minorita-palota. 5466

ISKOLAI kötények (uniformis) nagy választékban kaphatók Stern Testvéreknél Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 5. 15094

JÓKARBAN levő nickelezett sportkosci eladó. Arad, Str. Buciuului 8. (Lehel-uca.) 15094

KÉSZ RÓKA-BOÁK a leg-**ZÁGONYI** Str. Consistorului (Batthyány-u.) szöszületében Arad, tés legolcsóbb árban eszközöndők. Ugyanott átalakítások, szőrmefeszítés.

HÁZVEVŐK FIGYELMÉBE !!

Magán- és bérház
háza 4 szobás azonnal elfoglalható lakással 270 ezer lej, ugyancsak 4 szobás azonnal elfoglalható lakással és iparvállalatnak alkalmas nagy sarok telekkel, kövezett uccában, 325 ezer, — egy 4 szobás, fürdő, cseléd- és előszobás, nyári konyhas elfoglalható lakással, parkirozott udvarral és szőlős kerttel 500 ezer lej, — valamint a város legforgalmasabb uccájában emeletes 4 lakásos, óriási pincével és nagy telekkel 650 ezer, — tíz lakásos új bérház 4-3 szobás fürdőszobás lakással és üzletelhelyiséggel 600 ezer lej, — továbbá kisebb és nagyobb bér- és magánházak, gazdálkodásra alkalmas házak mind elfoglalható lakással 150 ezer lejtől 3 és félmillió lejtig eladók. — Értekezni lehet: **Haász Albert** irodájában Arad, Strada Romanu ui 5. (Zrinyi-uca.) 16528

Különböző nagyságu eredeti **Antiqua** Arad, Piața Mihai perzsaszőnyegeket eladók. Viteazul No. 9. Felvilágosítással szolgál!

FORDSON TRAKTOROK
Oliver 7 A ekéve! s szíjtárcsával.
FORD személyautók, teherautók, autobuszok.
FORD és FORDSON alkatrészek a legújabb és legmodernebb a **FORD-MOTOR COMPANY** típusuak állandóan raktáron autorizált képviselőinél 40127

INTREPRINDERE de MASINI si AUTOMOBILE
TELEFON 112. ARAD, Str. Alexandrii 6. Sürgöncim: ABLONCZY.

FONTOSI Ford gyártmányokból csak a legújabb típusokat vegyük.

ÖVAKODJUNK! az olcsóbban kinnit régebbi s idejét mult típusoktól!

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett, **Garai Károly** butor raktárából. ARADON, Calea Banatului 3261 beszerezhető (Asztalos Sándor-u.) 5/12.

FÉNYKÉPÉSZEK!
Egy perfect negativ-positiv retuscheur és egy elsőrendű laborans jó fizetés mellett azonnal felvétetik.
JULIETTA udvari fényképész
Bucuresti, Calea Victoriei 34.

ALKALMI ELADÁS. A város minden részén több fűszer- és vendéglő lakással és teljes berendezéssel eladók. Ugy vidéken házzal együtt több üzlet. Flora Iroda Arad, Bul. Regina Maria No. 10 5457

Ingatlan.

MAGÁNHAZAK, tőkebefektetésre alkalmas bérházak eladók. „Uranul” iroda Arad, főpostával szemben. 16053

ARAD, Strada Ioan Calvin 4. számú emeletes ház 4 modern, parkettás, 4 szobás lakással eladó. 16.528

Magánházat, nagyjövödelmi bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra közeveit „ARGUS” Arad, Str. Eminescu I. 4491

Ezüst tárgyakért
ékszerekért, törmelek arany és ezüster, műfogakért igen magas áratok fizet **KUN JOZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Legjobb diáksapka kapható. **WURZEL TESTVÉREK** ARAD, Piața Plevnei (Arpád-tér) 2. sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

A legolcsóbb file és bárosny kalapok kaphatók **Edi és Czenger** 5421 kalapszalomban Arad, Str. Bratianu 7. I. em. Alakítások modellek után gyorsan és olcsón készíttetnek. :-

Ügyes segéd
női divatruüzletünkben alkalmazást nyer **GRÜNBERGER L. és Tsa. ARAD.**

Rossz villanyegők!
becserélése **UJAKRA** (Philips gyártmány) ráfizetéssel. — Üveg- és porcellán ragasztása. — Százféle képkeret-léc raktáron. — Feldolgozása 25% a napi áron alul történik. — Ablaküvegezés. **Schwarz üvegesnél** Arad, Piața Plevnei I. (Arpád-tér). 5292

Rudolf Mosse 9225. 10128
TÜCHTIGE ANKERWICKLER FÜR BUKAREST,
zu sofortigem Eintritte gesucht. Angebote und Vorstellung bei **COMPANIA GENERALA DE ELECTRICITATE, BUCUREST, Calea Grivitei 3.**

Legolcsóbb beszerzési forrás Schutz-nál. Arad, Str. Eminescu 28-30. (Deák F.-ucca.) ahol kizárólag angol és brünni férfi szövetek, szabókellékek állandó nagy raktára

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portralt, levelezőlapok, utlevélképek a legmodernebb kivitelben készülnek **Bornstein photo-salonjában** ARAD, (uj Neuman-ház)